

.01.12.02.20.2026

Pan Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Pan Andrzej Żylis

Główny Geodeta Kraju

Via 1) AE:PL-91425-98565-UBWCH-28
2) AE:PL-92239-46576-FVJFS-21

**Wniosek o pilne podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie obligatoryjnego
zawieszenia uprawnień zawodowych osób pełniących kluczowe funkcje w Służbie
Geodezyjnej i Kartograficznej**

Szanowny Panie Premierze,

Szanowny Panie Główny Geodeto Kraju,

Jako zwracamy się
z wnioskiem o niezwłoczne podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia do ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne regulacji przewidującej obligatoryjne zawieszenie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii wobec osób zatrudnionych na stanowiskach, które z natury rzeczy wymagają pełnej bezstronności, niezależności i wyłączenia z rynku prywatnych usług

Chodzi w szczególności o wojewódzkich inspektorów nadzoru geodezyjnego i kartograficznego, geodetów powiatowych, weryfikatorów prac geodezyjnych, osoby dokonujące kontroli i nadzorów w Służbie Geodezyjnej i Kartograficznej oraz pracowników samorządowych mających bezpośredni dostęp do baz PZGiK, GESUT, BDOT500 i EGIB.

Uzasadnienie

Obecny stan prawny i organizacyjny, pomimo istnienia art. 30 ustawy z 21 listopada 2008 r. (t.j. Dz. U. Z 2024 r. poz. 1135) o pracownikach samorządowych (dalej ups) dopuszcza sytuację, w której ta sama osoba może wykonywać funkcję publiczną polegającą na nadzorze, kontroli lub weryfikacji prac geodezyjnych, a jednocześnie pozostawać aktywnym uczestnikiem rynku prywatnych usług geodezyjnych. Taki model tworzy trwały konflikt interesów, który nie jest jedynie problemem etycznym, lecz realnym zagrożeniem dla bezstronności administracji, wiarygodności danych publicznych oraz

zaufania obywateli do państwa.

W przypadku baz PZGiK, GESUT, BDOT500 i EGiB nie chodzi o informacje uboczne, lecz o zasoby o fundamentalnym znaczeniu dla obrotu prawnego, inwestycji, ewidencji i bezpieczeństwa państwa. Osoba mająca ustawowy dostęp do tych zasobów, a zarazem uczestnicząca w rynku usług, którego wynik zależy od sposobu korzystania z tych danych, nie może uchodzić za w pełni bezstronną.

Nie sposób akceptować sytuacji, w której nadzór nad pracami geodezyjnymi ma charakter wyłącznie formalny, a faktycznie sprowadza się do łączenia roli urzędnika i uczestnika rynku w tej samej dziedzinie. Państwo nie powinno tolerować systemu, w którym pozór nadzoru zastępuje rzeczywistą bezstronność, a interes publiczny zostaje poddany presji prywatnej aktywności zawodowej.

Dodatkowo należy wskazać na konkretne przypadki z praktyki, które pokazują, że problem nie ma charakteru hipotetycznego, lecz realny i systemowy. Przykładem jest sprawa naczelnika wydziału geodezji Starostwa Powiatowego w Hajnówce, który według ustaleń organów ścigania miał wykonywać prace geodezyjne pod cudzym nazwiskiem, a także dorabiać przy prywatnych zleceniach mimo pełnienia funkcji publicznej w strukturze odpowiedzialnej za nadzór i obsługę państwowego zasobu geodezyjnego. Tego rodzaju sytuacja unaocznia, że samo powierzenie urzędnikowi funkcji nadzorczych przy jednoczesnym pozostawieniu mu możliwości działania na rynku prywatnym prowadzi do oczywistego konfliktu interesów, podważa zaufanie do bezstronności administracji i wymaga ustawowej reakcji, a nie jedynie apeli etycznych.

Nasze doświadczenia i liczne fakty prowadzą do konkluzji, że nie wystarcza tylko etyka.

Tego problemu nie da się skutecznie rozwiązać samymi regulaminami, kodeksami etyki ani wewnętrznymi procedurami, przyszłego samorządu zawodowego zawodów zaufania publicznego geodetów. Jeżeli ustawodawca nie wprowadzi jednoznacznego zakazu, w praktyce nadal będzie utrzymywał stan, w którym konflikt interesów będzie jedynie „zarządzany”, ale nie usunięty. W przypadku tak newralgicznych funkcji jak geodeta powiatowy, WINGiK, weryfikator czy osoba prowadząca kontrole i nadzory, rozwiązanie miękkie jest po prostu niewystarczające tworzące jedynie „martwe prawo” - vide art. 30 ups.

W praktyce geodezyjnej pojawiają się sytuacje, które budzą poważne zastrzeżenia co do rzeczywistego charakteru nadzoru i osobistego zaangażowania osób figurujących przy licznych pracach geodezyjnych. Jeżeli dana osoba pełni wysoką funkcję publiczną, a równocześnie występuje na rynku w obszarze, który sama nadzoruje, to mamy do czynienia nie z incydentem, lecz z modelem systemowym wymagającym ustawowej interwencji.

Analogie prawne.

Taki kierunek nie byłby niczym nadzwyczajnym. W polskim porządku prawnym ustawodawca już stosuje mechanizm zawieszenia uprawnień zawodowych, gdy wymaga tego interes publiczny i konieczność ochrony bezstronności. Ustawa o radcach prawnych przewiduje zawieszenie prawa do wykonywania zawodu m.in. w razie podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub kancelarii notarialnej. Ustawa o adwokaturze również posługuje się konstrukcją zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych, wyłączając możliwość dalszego działania zawodowego w okresie zawieszenia.

Podobnie w zawodach lekarskich ustawodawca przewiduje możliwość zawieszenia lub ograniczenia prawa wykonywania zawodu, co pokazuje, że dla zawodów zaufania publicznego dopuszczalne jest czasowe wyłączenie z wykonywania zawodu, jeśli wymaga tego interes publiczny.

W tym sensie proponowana regulacja dla SGiK stanowiłaby logiczne rozwinięcie znanych już rozwiązań ustawowych, a nie legislacyjny wyjątek.

Dlatego proponujemy następujący kierunek przepisu.

W naszej ocenie zasadne byłoby wprowadzenie do ustawy przepisu wprost stanowiącego, że z dniem objęcia określonego stanowiska w Służbie Geodezyjnej i Kartograficznej następuje z mocy prawa zawieszenie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii do wykonywania samodzielnych funkcji w obrocie komercyjnym.

Rozwiązanie to powinno obejmować w szczególności:

- wojewódzkiego inspektora nadzoru geodezyjnego i kartograficznego,
- geodetę województwa,
- geodetę gminnego,
- geodetę powiatowego,
- weryfikatora prac geodezyjnych,
- osobę dokonującą kontroli lub nadzoru w SGiK,
- pracownika samorządowego mającego bezpośredni dostęp do baz PZGiK, GESUT, BDOT500 i EGiB.

Tylko obligatoryjny, ustawowy i automatyczny mechanizm zawieszenia może skutecznie wyeliminować konflikt interesów oraz zakończyć praktykę fikcyjnego nadzoru nad pracami geodezyjnymi.

W związku z powyższym przedstawiamy projekt przepisu normatywnego.

Propozycja dodania do ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne nowego artykułu, np. art. 7e, w brzmieniu:

Art. 7e.

1. Osobie zatrudnionej w organach Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, której zakres obowiązków obejmuje nadzór, kontrolę, weryfikację, opiniowanie, uzgadnianie albo bieżący dostęp do baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym baz PZGiK, GESUT, BDOT500 i EGiB, z dniem nawiązania stosunku pracy albo powierzenia funkcji zawiesza się z mocy prawa uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii do wykonywania samodzielnych funkcji w obrocie komercyjnym.

2. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1, trwa przez okres zatrudnienia albo pełnienia funkcji, o których mowa w ust. 1.

3. W okresie zawieszenia osoba, o której mowa w ust. 1, nie może wykonywać czynności kierownika prac geodezyjnych lub kartograficznych ani występować jako uczestnik rynku usług geodezyjnych i kartograficznych w zakresie objętym uprawnieniami zawieszonymi.

4. Zawieszenie uprawnień zawodowych nie wyłącza prawa do wykonywania obowiązków służbowych wynikających ze stosunku pracy albo powierzonej funkcji.

5. Informację o zaistnieniu przesłanki zawieszenia przekazuje właściwy przełożony do organu prowadzącego ewidencję osób posiadających uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii.

6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w porozumieniu z Głównym Geodetą Kraju, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb stwierdzania i odnotowywania zawieszenia uprawnień zawodowych, mając na względzie potrzebę zapewnienia jawności, przejrzystości i skuteczności wykonywania tego przepisu.

Wniosek końcowy

Wnosimy o pilne podjęcie inicjatywy ustawodawczej w przedstawionym kierunku, ponieważ brak takiej regulacji utrwala sprzeczność między funkcją publiczną a prywatnym interesem rynkowym, osłabia autorytet administracji geodezyjnej i podważa zaufanie obywateli do państwa. Ustawowe rozdzielenie tych ról jest konieczne, proporcjonalne i w pełni uzasadnione standardami obowiązującymi już w innych zawodach zaufania publicznego.

Z poważaniem

Przewodniczący

Wiceprzewodniczący

Sekretarz

Skarbnik

Do wiadomości:

- Ministerstwo Rozwoju i Technologii,
- Związek Powiatów Polskich,
- Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- radaprzedsiebiorcow.org
- Redakcja Geoforum.pl